

قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل

مصوب ۱۳۷۳

ماده واحده - با توجه به اصل ۱۴۱ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران هر شخصی که می تواند تنها یک شغل دولتی را عهده دار شود .

تبصره ۱: سمتهای آموزشی در دانشگاهها و موسسات آموزشی و تحقیقاتی از این حکم مستثنا می باشد .

تبصره ۲: منظور از شغل عبارت است از وظایف مستمر مربوط به پست ثابت سازمانی، یا شغل و یا پستی که به طور تمام وقت انجام می شود .

تبصره ۳: شرکت و عضویت در شوراهای عالی، مجامع عمومی، هیأت های مدیره و شوراهای موسسات و شرکتهای دولتی که به عنوان نمایندگان قانونی سهام دولت و به موجب قانون و یا در ارتباط با وظایف و مسئولیتهای پست و یا شغل سازمانی صورت می گیرد شغل دیگر محسوب نمی گردد لکن پرداخت یا دریافت حقوق بابت شرکت و یا عضویت در موارد فوق ممنوع خواهد بود .

تبصره ۴: تصدی هر نوع شغل دولتی دیگر در موسساتی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق به دولت و یا موسسات عمومی است و نمایندگی مجلس شورای اسلامی، وکالت دادگستری، مشاوره حقوقی و ریاست و مدیریت عامل یا عضویت در هیأت مدیره انواع شرکتهای خصوصی جز شرکتهای تعاونی ادارات و موسسات برای کارکنان دولت ممنوع است .

تبصره ۵: متخلف از این قانون به انفصال خدمت موقت از شش ماه تا یک سال محکوم می گردد و وجوه دریافتی از مشاغل که در یک زمان تصدی آن را داشته است به جز حقوق و مزایای شغل اصلی وی مسترد می گردد. در صورت تکرار در مرتبه دوم، علاوه بر استرداد وجوه موضوع این تبصره به انفصال دائم از مشاغل محکوم می گردد .

تبصره ۶: امر و صادر کننده احکام در صورت اطلاع به نصب مجازات مذکور در صدور تبصره ۵ محکوم می گردند .

تبصره ۷: مسئولین ذی حسابی و واحدهای مالی دستگاههای دولتی در صورت پرداخت حقوق و مزایا بابت شغل دیگر، در صورت مطلع بودن از شغل دوم به انفصال خدمت موقت بین ۳ تا ۶ ماه محکوم خواهند گردید .

تبصره ۸: افرادی که مستقیماً از سوی مقام معظم رهبری به سمتهایی در دستگاههای مختلف منصوب می گردند از شمول مفاد این قانون مستثنا خواهند بود .

طرح الحاق یک تبصره به قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل که مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود دومین موضوع اختلافی بود که در جلسه مجمع تشخیص مصلحت نظام مورد بررسی قرار گرفت و نظر مجلس شورای اسلامی به شرح ذیل تصویب شد :

ماده واحده - متن زیر به عنوان یک تبصره به ماده واحده قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب ۱۱/ ۱۰/ ۱۳۷۳ به شرح زیر الحاق می شود :

تبصره - عضویت همزمان کلیه اشخاص شاغل در هر یک از قوای سه گانه و موسسات و سازمان های تابعه آنها و شرکت ها و موسسات دولتی یا وابسته به دولت که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام بوده و به هر مقدار از بودجه کل کشور استفاده می نمایند، در شورای نگهبان به جز مشاغل آموزشی موضوع تبصره (۱) و افراد موضوع تبصره (۸) قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب ۱۳۷۳ به عنوان حقوقدان ممنوع است و این ممنوعیت شامل اعضاء کنونی شورای نگهبان که قبل از این قانون انتخاب شده اند نیز می شود و چنانچه ظرف دو ماه پس از تصویب این قانون استعفاء ندهند از عضویت در شورای نگهبان مستعفی شناخته می شوند .

مجلس شورای اسلامی نخستین بار ۱۸ فروردین ماه سال ۸۷ این مصوبه را تصویب و به شورای نگهبان فرستاده بود که در پی مخالفت شورای نگهبان با آن ، و اصرار نمایندگان بر مصوبه خود ، این مصوبه مرداد ماه ۸۷ به مجمع تشخیص مصلحت رفت .

بسمه تعالی

جناب آقای دکتر حبیبی

معاون اول محترم رئیس جمهور

جناب آقای مرعشی

ریاست محترم دفتر رئیس جمهور

با توجه به مذاکرات اخیر هیأت وزیران ذیلا ابهامات مطرح شده در خصوص نحوه اجرای قانون ممنوعیت بیش از یک شغل دولتی مصوب ۷۳/۱۰/۱۱ بررسی و نظریه به تفکیک مورد اعلام می گردد:

۱- تصدی دو شغل دولتی با استفاده از یک حقوق

نظر به اینکه در قانون مذکور داشتن بیش از یک شغل دولتی علی الاطلاق و منصرف از نحوه اخذ حقوق ممنوع گردیده و ضمانت اجرائی جزائی نیز برای تخلف از آن پیش بینی شده است لذا استفاده از یک حقوق رافع ممنوعیت مزبور و نافی مسئولیت جزائی نمی باشد، به استثناء عضویت در شوراها و مجامع عمومی هیأت های مدیره که در تبصره (3) قانون و بند (۳) این نظریه آمده است .

۲- تصدی شغل نیمه وقت همزمان با شغل تمام وقت

تبصره (۲) قانون در تعریف شغل اعلام داشته که شغل عبارتست از وظایف مستمر مربوط به پست ثابت سازمانی، یا شغل و یا پستی که به طور تمام وقت انجام شود .

بنابراین در صورتی که شغل نیمه وقت مستلزم تصدی و پست ثابت سازمانی باشد اشتغال کارکنان دولت و نهادها و ارگانهای که از بودجه عمومی استفاده می نمایند در آن از مصادیق ممنوعیت است .

عنایت دارند مرجع تعیین پست های سازمانی در قوانین ذکر گردیده است که در مورد دستگاههای مشمول قانون استخدام کشوری مسئولیت آن مطابق تبصره ۲ ماده (۸) (بر عهده سازمان امور اداری و استخدامی کشور است .

۳- عضویت در مجامع و شوراها و هیأت های مدیره

بنا به صراحت تبصره (۳) قانون مزبور شرکت و عضویت در شوراها و مجامع و هیأت مدیره موسسات و شرکتهای دولتی مشروط به اینکه به نمایندگی از دولت و به موجب قانون یا براساس وظائف و مسئولیتهای سازمانی باشد از موارد ممنوعیت خارج است . البته در این صورت نیز دریافت و پرداخت حقوق بابت عضویت و شرکت در آنها مجوز ندارد .

۴- احراز دو عنوان دولتی

در مواردی که یکی از عناوین دولتی ملازمه با تصدی شغل مستقل (به تعریفی که در تبصره ۲ قانون آمده) نداشته باشد احراز دو عنوان توسط کارمندان دولت بلاشکال است. چنانچه سمت معاونت وزیر عنوانی از ریاست سازمان وابسته است .

معهدا اگر موجب تصدی بیش از یک شغل نباشد ایرادی ندارد. هم اکنون نیز به روسای بسیاری از سازمانهای وابسته به عنوان معاونت رئیس جمهور یا معاونت وزیر اطلاق می شود و موضوع در قوانین مجلس شورای اسلامی و مصوبات دولت لحاظ شد، و محل ایراد قرار نگرفته است .

۵- عضویت کارکنان دولت در هیأت مدیره شرکتهای

در صورتی که شرکت یا موسسه، دولتی باشد عضویت در هیأت مدیره آنها به ترتیبی که در تبصره (۳) قانون ذکر شده و در بند (۳) این نظریه بیان گردیده بلا اشکال است و در موردی که شرکت، خصوصی باشد مطابق تبصره (۴) قانون مذکور و اصل

(۱۴۱) قانون اساسی عضویت کارکنان دولت در هیأت مدیره یا مدیریت عامل آنها ممنوع است . بنابراین عضویت کارکنان دولت در هیأت مدیره شرکتهای زنجیره ای که خارج از دو صورت دولتی و خصوصی نیستند مشمول همین احکام است و واجد

اشکال می باشد زیرا اگر شرکت زنجیره ای، دولتی عضویت کارکنان دولت در هیأت مدیره آن در صورتی میسر است به

نمایندگانی از دولت و به موجب قانون یا در ارتباط با وظایف سازمانی ایشان باشد که تاکنون چنین زمینه ای فراهم نشده است و در صورتی که شرکت زنجیره ای، خصوصی باشد از مصادیق تبصره (۴) قانون فوق الذکر است .

قابل ذکر اینکه ممنوعیتی برای عضویت کارکنان دولت در هیأت مدیره موسسات خصوصی که به صورت شرکت ثبت نشده باشند وجود ندارد و شرکتهای تعاونی ادارات و موسسات نیز ولو آنکه بصورت غیر دولتی به ثبت رسیده باشند به تصریح تبصره

(۴) قانون از موارد ممنوعیت خارج بوده و اخذ حقوق بابت تصدی آنها ممنوع نیست به شرط اینکه منافات با حضور در ساعات موظف شغل دولتی نداشته باشد .

۶- مشاغل آموزشی

تصریح تبصره (۱) قانون سمت های آموزشی در دانشگاهها و موسسات آموزشی و تحقیقاتی از شمول حکم قانون مستثنی هستند مهم، تشخیص مشاغل و سمتهای آموزشی است که اصولاً بر عهده مرجع طبقه بندی شاغل می باشد که میتواند عنداللزوم موارد ابهام را بر طرف نماید. چنانکه در مورد مشاغل آموزشی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی هیأت های امناء آنها با توجه به بندهای (ب) و (ن) ماده (۷) تشکیل هیأت های امناء دانشگاهها ... مصوب ۱۳۶۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی مسئولیت دارند البته در این مورد نیز چنانچه شورای عالی انقلاب فرهنگی برای ایجاد وحدت رویه مصلحت بدانند می توانند نسبت به تعیین مشاغل آموزشی در سطح کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و تحقیقاتی راساً اتخاذ تصمیم نمایند زیرا اختیارات فوق الذکر هیأت امناء ناشی از مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی است. به هر حال ریاست موسسات آموزشی به تنهایی دلالت به غیر آموزشی بودن آن نمی کند بلکه منوط به نوع مسئولیتها و تشخیص مرجع تعیین مشاغل آموزشی آنها است چنانچه رئیس یک آزمایشگاه تحقیقاتی به صرف تصدی پست ریاست دلالت بر غیر پژوهشی بودن مسئولیت و شغل وی ندارد .

۷- عضویت بازنشستگان دولت در هیأت مدیره شرکتهای خصوصی

هر چند مطابق تبصره (۲) ماده واحده قانون فوق الذکر عضویت کارکنان دولت در هیأت مدیره شرکتهای خصوصی ممنوع اعلام شده و بازنشستگی مطابق ماده (۱۲۴) (قانون استخدام کشوری یکی از حالات استخدامی است مع الوصف از آنجا که بنا به تبصره (۲) قانون مشاغل موضوع ممنوعیت تعریف شده کارمند در حالت بازنشستگی پست ثابت نداشته و شغل تمام وقتی تصدی نمی نماید لذا عضویت بازنشستگان در هیأت مدیره شرکتهای خصوصی مشمول ممنوعیت مذکور در تبصره (۴) ماده واحده قانون مزبور نمی باشد. والا اگر قرار باشد بازنشستگی به اعتبار اینکه یکی از حالات استخدامی است شغل تلقی شود حالت اخراج و انفصال موضوع بندهای (ر) و (س) ماده (۱۲۲) قانون استخدام کشور هم باید بعنوان شغل تلقی شود که احدی بدان ملتزم نبوده و اصولاً حالت اشتغال با تعریف اتصال، اخراج و بازنشستگی مابینت دارد .

۸- عضویت کارکنان دولت در حالت مرخصی بدون حقوق در هیأت مدیره شرکتهای خصوصی نظر به اینکه عضویت در هیأت مدیره غالباً برای دو سال مورد تصویب مجامع عمومی شرکتهای قرار می گیرد و مطابق ماده (۱۳۶) قانون تجارت اعضاء هیأت مدیره حتی بعد از انقضاء مدت مرخصی، جهت خدمت در شرکت خصوصی مورد و مجوز ندارد لذا عضویت افراد مزبور در هیأت مدیره شرکتهای خصوصی محل اشکال است .

۹- عضویت کارکنان دولت در هیأت مدیره شرکتهای خصوصی ممنوع شده لکن در مواردیکه دستگاه موضوع قانون ممنوعیت بیش از یک شغل به تجویز قانونگذار سهامی از شرکت خصوصی را در تملک دارد ناگزیر از اعمال وظائف و اختیارات قانون تجارت در مورد سهامداران است و تصدی این مسئولیت جز از طریق شخص حقیقی میسر نیست و این از طریق اعزام کارکنان دستگاه مربوط صورت می گیرد لذا با توجه به مرفوع بودن تکلیف مالایطاق این امر منصرف از ممنوعیت تبصره (۴) قانون است .

۱۰- امکان عضویت در اتاق بازرگانی و صنایع و معادن، سازمان نظام پزشکی و اتحادیه ها و تشکل های صنفی و فدراسیونهای ورزشی

عضویت در اتاق بازرگانی و صنایع و سازمان نظام پزشکی و یا اتحادیه ها و تشکل های صنفی و فدراسیون های ورزشی با توجه به غیر دولتی بودن تشکیلات مذکور و مشاغل آنها مشمول ممنوعیت قانون فوق الذکر نمی باشد مشروط بر آنکه در تزامن با خدمت در ساعات موظف کارمند در دستگاه متبوع نداشته باشد .

۱۱- تصدی نمایندگی مقام معظم رهبری در ارگانها

بنا به تصریح تبصره (۸) قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل، افرادی که مستقیماً از سوی مقام معظم رهبری به سمت هایی در دستگاههای مختلف منصوب می گردند از شمول مفاد این قانون مستثنی خواهند بود. بنابراین دریافت حقوق بابت این عضویت نیز با رعایت سایر مقررات بلااشکال است مشروط بر اینکه در تزامن با ساعات موظف خدمت در شغل دولتی کارمند نباشد .

نظر به اینکه موضوع تصدی بیش از یک شغل توسط کارکنان دولت ضمن بند (24) ماده (۸) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲ تحت عنوان «داشتن شغل دولتی دیگر به استثنای سمتهای آموزشی و تحقیقاتی» از جمله تخلفات اداری محسوب شده و رسیدگی به آن در صلاحیت مراجع رسیدگی به تخلفات اداری به تخلف تصدی بیش از یک شغل کماکان باقی است خصوصاً که مجازاتهای مقرر در قانون اخیر التصویب نیز انواع انفصال از خدمت است که در زمره مجازاتهای است که در قانون تخلفات اداری مورد حکم قرار گرفته و استرداد وجوه موضوع تبصره (۵) قانون نیز جنبه جزای عمومی ندارد و به صورت مجازات مورد حکم قرار نگرفته تا از این جهت رسیدگی هیأت های رسیدگی به تخلفات اداری محل اشکال باشد بلکه همانگونه که کلمه استرداد نیز دلالت دارد بازپرداخت وجوه دریافتی بلحاظ آن است که حقی از ابتدا برای دریافت کننده متصور نبوده والا باید به عنوان مصادره یا عنوان جزایی دیگری مورد حکم قرار می گرفت

قانون الحاق یک تبصره به قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسید.
به گزارش خبرنگار ماهنامه «کانون» مجمع تشخیص مصلحت نظام قانون الحاق یک تبصره به قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل را به تصویب رساند که در صفحه ۶ روزنامه رسمی شماره ۱۸۷۸۴ به تاریخ ۱۳۸۸/۶/۵ منتشر شده به قرار ذیل است؛
جناب آقای دکتر محمود احمدی نژاد
ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

در اجراء اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون الحاق یک تبصره به قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب ۱۳۷۳ مصوب جلسه علنی مورخ ۱۳۸۷/۵/۶ مجلس که با عنوان طرح یک فوریتی به مجلس شورای اسلامی تقدیم و مطابق اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به مجمع محترم تشخیص مصلحت نظام ارسال گردیده بود با تأیید آن مجمع به پیوست ابلاغ می‌گردد.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی
شماره ۹۸۹۳۳

۱۳۸۸/۵/۲۲

معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور

قانون الحاق یک تبصره به قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب ۱۳۷۳ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ششم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۸/۴/۲۰ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد و طی نامه شماره ۱۸/۲۲۹۳۷ مورخ ۱۳۸۸/۵/۱۴ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده است، به پیوست جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

رئیس جمهوری - محمود احمدی نژاد

قانون الحاق یک تبصره به قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل

(مصوب ۱۳۷۳)

ماده واحده - متن زیر به عنوان یک تبصره به ماده واحده قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب ۱۳۷۳/۱۰/۱۱ به شرح زیر الحاق می‌شود:

تبصره - عضویت همزمان کلیه اشخاص شاغل در هر یک از قوای سه‌گانه و مؤسسات و سازمان‌های تابعه آنها و شرکت‌ها و مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام بوده و به هر مقدار از بودجه کل کشور استفاده می‌نمایند، در شورای نگهبان به جز مشاغل آموزشی موضوع تبصره (۱) و افراد موضوع تبصره (۸) قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب ۱۳۷۳ به عنوان حقوقدان ممنوع است و این ممنوعیت شامل اعضاء کنونی شورای نگهبان که قبل از این قانون انتخاب شده‌اند نیز می‌شود و چنانچه ظرف دو ماه پس از تصویب این قانون استعفاء ندهند از عضویت در شورای نگهبان مستعفی شناخته می‌شوند. قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ششم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۸/۴/۲۰ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی